

i ohledně zřízení uhrazovací jistiny (§ 219), při čemž ovšem § 50 náhr. zák. ve spojení s vl. nař. 221/22 učinil změnu v ten rozum, že zaopatřovací požitky se kapitalisují 4%, a předepsal pořadí, v němž je jest přikázati. Podle toho jest vyloučeno kapitalisování devítinásobkem a vůbec kapitalisování podle zásad pojistné matematiky, která slouží pojišťovacím ústavům jako výpočet pravděpodobnosti podle zkušeností nabytých za dlouhé periody a má za účel nalézt průměrnou dobovou mez, kterou lze vzít za základ pojištění bez nebezpečí ztrát, což jest tedy účel obchodnický, docela jiný, než o jaký jde při pojištění uhrazovacím kapitálem, kde neběží o pravděpodobnost zajišťující obchodní zisky, nýbrž o apodiktickou bezpečnost. Nestačí-li zbytek přejímací ceny na krytí celé uhrazovací jistiny, jest třeba ustanoviti, jak se jistina bude vyčerpávati při plném ročním krytí zaopatřovacích požitků. Ovšem přes částky Státním pozemkovým úřadem přihlášené, jež jsou maximální hranicí, nebude lze v žádném případě jíti.

Čís. 8431.

Zrušil-li rekursní soud usnesení prvního soudu, jímž nebyla připuštěna změna žaloby, a nařídil mu, nevyhradiv pravomoci, by jednal ve hlavní věci, jde vlastně o změnující usnesení rekursního soudu, do něhož jest dovolací rekurs přípustným.

Právním podmětem není úřad jako takový a nelze podati žalobu na »správu« statku ať již náleží soukromníku, nebo státu, zemi atd.

Nahrazen-li neexistující právní podmět fysickou osobou, nejde o změnu žaloby přípustnou podle § 235 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1928, R II 324/28.)

Žalobu proti »T-ské správě velkostatku paní Leopoldiny W-ové« soud první stolice odmítl. Rekursní soud zrušil usnesení prvního soudu a uložil mu, by ve věci dále jednal a rozhodl. Důvody: Soud odmítl napadeným usnesením žalobu z důvodu, že T-ská správa statku není osobou způsobilou, samostatně na soudě jednati, a že se tudíž nedostává pasivního oprávnění žalované straně (správně mělo zníti »procesní způsobilosti žalované strany«). Proti tomuto usnesení podala žalobkyně rekurs, po případě odvolání. Rekurs jest přípustný a jest i odůvodněný. Jest sice pravda, že »T-ská správa statku« nemá procesní způsobilosti, avšak žalovaná strana byla v žalobě označena jako »T-ská správa statku paní Leopoldiny W-ové« a při ústním líčení dne 25. dubna 1928 změnila žalobkyně název strany žalující na jméno »Leopoldina W-ová«, poněvadž prý tato, jsouc uživatelkou a požívatelkou velkostatku T-ského, zboží objednala, jí bylo dodáno a od ní převzato a původní pojmenování žalované strany v žalobě uvedeno bylo tak, jak zněla firma na objednávce. Touto změnou názvu vyhověno bylo §§ 6 a 7 c. ř. s.

a nedostatek procesní způsobilosti žalované strany byl tím odstraněn. I kdyby snad tato změna názvu zahrnovala v sobě změnu žalobní ohledně podmětu, bylo by jí i přes odpor druhé strany připustiti, poněvadž se jí nepůsobí ani ztížení ani podstatné prodloužení sporu (§ 235 c. ř. s.).

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu Leopoldiny W-ové obnovil usnesení prvního soudu a zrušil dosavadní řízení, dovolací rekurs T-ské správy velkostatku paní Leopoldiny W-ové odmítl.

D ů v o d y:

V první řadě jest zkoumati otázku, zda jest přípustným podle § 527 druhý odstavec c. ř. s. dovolací rekurs Leopoldiny W-ové do zrušovacího usnesení rekursního soudu. K otázce té nutno přisvědčiti, neboť třebaže nebyla ve zrušovacím usnesení vyhrazena pravomoc, jest dovolací rekurs přípustným, neboť rekursní soud, zrušiv usnesení prvního soudu, nenařídil mu, by pokračoval v jednání o přípustnosti změny žaloby, nýbrž, aby pokračoval ve věci hlavní a ji rozhodl, tedy změnil vlastně rozhodnutí prvního soudu v otázce přípustnosti změny žalobní prosby a nařídil mu, by jednal ve věci jiné, než kterou se doposavad zabýval (srov. rozh. 2811, 3205, 3340, 3340, 3785 a 4200 sb. n. s.). Dovolací rekurs žalované strany »T-ské správy statků pí Leopoldiny W-ové« bylo odmítnouti, jelikož byl podán neexistujícím právním podmětem. Žalobkyně podala žalobu na »T-skou správu statku pí Leopoldiny W-ové« přehlédnuvši, že stranou v rozepři může býti jen podmět právní. Podmětem právním není však úřad jako takový. Nelze proto podati žalobu na »správu« statku, ať již náleží soukromníku, státu, zemi atd., nýbrž stranou v rozepři může býti jen majitel statku. Nehodí se proto žaloby, v nichž naznačen úřad jakožto žalobce nebo jako žalovaný, vůbec k tomu, by o nich bylo zahájeno soudní řízení. (Viz Pražák Spory o příslušnost I díl, str. 112, rozh. čís. 464, 836 sb. n. s.). Měl tedy první soud žalobu na T-skou správu statku pí Leopoldiny W-ové odmítnouti z moci úřední jako nehodící se k úřednímu jednání bez ustanovení roku k ústnímu jednání. Podle § 235 c. ř. s. jest žalobce oprávněn ke změně žaloby před jejím doručením bez omezení, po doručení žaloby jen, svolí-li ke změně žaloby odpůrce nebo soud. Změnou žaloby rozumí se změna základu žalobního buď v subjektivním směru tím, že se na místě strany v žalobě jmenované uvede jiná strana, která není jejím právním nástupcem, anebo ve směru objektivním tím, že se okolností směrodatné pro právní důvod žaloby nahradí jinými. V souzeném sporu nejde však o změnu žaloby změnou osoby žalované, neboť »správa statku« nebyla a není osobou, není podmětem právním, není stranou sporu, nýbrž jde o nahrazení neexistujícího podmětu na straně žalované osobou fysickou, Leopoldinou W-ovou. Takováto změna žaloby není však přípustnou podle § 235 c. ř. s., a proto právem první soud odmítl žalobu tuto. Pokud soud rekursní změnu žaloby za těchto okolností připustil, pochybil, a bylo proto zrušiti dosavadní řízení jako zmatečné podle § 477 čís. 5 c. ř. s.